

Prof. dr. Gintautas Mažeikis (VDU)

Skirtingi Niekio veidai: A. Šliogeris ir S. Geda

Pranešimo santrauka:

Šliogerio mąsto Niekį, o Geda apdainuoja Nieką skirtingai. Šliogerio galvojimą apibūdinsiu kaip pasaulietinį manichėjizmą, kai Šėtono vietą užima vaizdingas Niekis, o Dievo – juslus Esmas. Tada belieka atsekti Niekio ideologines ar idololatrines grimasas ir bandyti suprasti, kodėl ir kaip žmonės jų trokšta ir jas daugina. O Gedos eilėraščiai apie Nieką turi omenyje menkučio gyvulėlio, žiogo džiaugsmą ar vėjo šokį apie papartį. Abiejų autorių panaši pagarba juslumui ir vietai sukuria priešingus Niekio/Niekio charakterius. Gedos vaizdai primena Pranciškaus Asyžiečio ir lietuvių poeto Strazdo mažėjimą, gamtinę kenozę, išsižadėjimą, kuris leidžia patirti šėlo laisvę ir žaismės svarbą kai absoliutus minimumas pasaulio valkatos lūpose virsta visagaliu maksimumu; o Šliogeris netiki šia mistine dieviško mažumo ar net niekumo žaisme, apeina ją su įtarumu, kovoja prieš ideologinę tikrovės industrializaciją ir jos pakeitimą nepriimtinais gyvenimo ir galvojimo formomis. Daugelis Lietuvos filosofijos ir literatūros kritikų bando susieti šiuos du autorius, o mano pranešimas akcentuoja jų skirtis, parodant jų samprotavimų unikalų racionalumą.